

Meerjarenbeleidsplan 2022-2025

PURMERENDS MUSEUM

Inhoudsopgave

3	Achtergrond van het plan
4	Geschiedenis, missie en visie
5	Algemene strategie
7	Artistieke lijn museum
10	VVV Museumwinkel
11	Doelgroepen
12	Communicatie en PR
13	Partners en samenwerking
15	Diversiteit, inclusie en meerstemmigheid
16	Bestuur en organisatie
18	Langetermijnvisie
19	Financieel beleid

1 Achtergrond van het plan

Het laatste beleidsplan is van 2019 en bestrijkt de periode 2019–2022. In deze beleidsperiode is veel veranderd en ondernomen. Er is een directeur aangesteld en dankzij een grote financiële bijdrage van Stichting Vrienden van het Purmerends Museum werd het mogelijk om de zolderetage te herinrichten. Het tentoonstellingsprogramma is uitgebreid, en er vinden meer evenementen plaats. Ook is de website vernieuwd en is er fors ingezet op het genereren van free publicity, wat heeft geleid tot een flinke toename van het aantal perspublicaties in met name lokale en regionale media. De social media kanalen worden beter benut en trekken meer volgers.

Strategische samenwerkingen met organisaties als Bureau Toerisme Laag Holland en VISIT Beemster, maar ook met talloze andere organisaties in de stad en in de regio zijn geïntensiveerd. Er is een vernieuwd vrienden-steunconcept opgezet en uitgevoerd. Ook op het gebied van bedrijfsvoering zijn tal van professionalisering doorgevoerd zoals de aanschaf en implementatie van een online ticketing-systeem en roostersoftware.

De optelsom van al deze activiteiten heeft geleid tot een aanvankelijke groei van bezoekersaantallen. Dit alles gebeurde tegen de onontkoombare achtergrond van een wereldwijde coronacrisis, die naast een ontwrichting van gezondheidszorg en economie ook de Nederlandse cultuursector hard raakte; het Purmerends Museum is in 2020 en 2021 meerdere keren langdurig gesloten geweest als gevolg van lockdowns. De aanvankelijke groei in bezoekersaantallen werd hierdoor ook in tijden van heropening getemperd.

Toch laat de beleidsperiode 2019–2022 zich kenmerken als een transitiefase waarin een solide basis is gelegd voor een hernieuwd stadsmuseum met een krachtige regionale functie dat voldoet aan de eisen van de tijd. Een basis die het mogelijk maakt in de komende beleidsperiode waar deze meerjarenstrategie (2022–2025) zich op richt, de groeistrategie van het Purmerends Museum verder uit te rollen en de diverse ambities die hierin worden beschreven te verwezenlijken.

Deze nieuwe beleidsperiode start in 2022, een overlap van een jaar met het vorige plan, zodat er adequaat en tijdig ingespeeld kan worden op alle ingezette veranderingen.

2 Geschiedenis, missie en visie

Het verleden en de toekomst van het Purmerends Museum worden onderstaand omschreven in de geschiedenis, missie en visie.

Geschiedenis

De basis van de collectie van het Purmerends Museum dateert van 1942, toen enkele bestuursleden van de Purmog (Stichting tot bevordering der belangen van Purmerend en omgeving) het initiatief namen tot de oprichting van de Purmerender Oudheidkamer. Een aantal prominente inwoners van Purmerend vormde een voorlopig bestuur dat startte met het opbouwen van een historische collectie. Omdat het voorlopige bestuur geen problemen wilde met de bezetter, kreeg de Oudheidkamer geen officieel karakter. Op 20 februari 1946 wordt de Stichting het Purmerends Museum een feit. In de daaropvolgende jaren breidt de historische collectie zich gestaag uit. Vanaf 1955 is het museum gehuisvest op de zolder van het voormalig stadhuis aan de Kaasmarkt. Vanaf 1987 is het gehele pand, met uitzondering van de nog in gebruik zijnde trouwzaal, ontvangstruimte en BABS-kamer in gebruik door het Purmerends Museum. In 2017 is het 75-jarig bestaan van het museum gevierd.

Missie

Het Purmerends Museum wil een zo groot en divers mogelijk publiek kennis laten maken met de geschiedenis en het cultureel erfgoed van de stad, waarbij de focus ligt op beleving, educatie en kennisoverdracht. Als hoeders van de Purmerendse geschiedenis en het Purmerendse erfgoed willen wij dat de inwoners van Purmerend trots zijn op en verbinding voelen met hun stad.

Visie

In de wereld om ons heen zien we de samenleving steeds individualistischer worden, en met steeds meer nieuwe inwoners in de stad vinden wij het belangrijk dat de bewoners de geschiedenis van de stad leren kennen en zich verbinden met de stad en haar inwoners. We hebben oog voor de historie, de actualiteit en de toekomst. Het

Purmerends Museum zal zich de komende jaren ontwikkelen tot een museum dat qua presentatie aansluit bij de tijdgeest, een plaats van samenkomst is en interessant voor alle leeftijden. Het museum vertelt het verhaal van de geschiedenis en ontwikkeling van de (markt)stad en de kunstenaars en architecten die zij heeft voortgebracht en heeft daarbij een specifieke focus op het Purmerends aardewerk. Vanwege de fusie met Beemster wil het museum ook dit gebied een prominente plek in het historisch verhaal bieden. Het Purmerends Museum is belangrijk voor Purmerend en draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de stad. Wij willen de bezoekers op eigentijdse wijze in contact brengen met de historie, de actualiteit en de toekomst van Purmerend. Bezoekers maken actief onderdeel uit van het gebodene door hen op interactieve manier het museum te laten beleven, waarbij wij willen laten zien waar we als Purmerend trots op zijn. Daarbij is het museum een ontmoetingsplek voor jong en oud.

Om missie en visie goed te kunnen verwezenlijken is in 2016 gestart met het *project herinrichting*. Ook is in augustus 2018 de VVV | Museumwinkel geopend. In de navolgende hoofdstukken over beide projecten meer.

3 Algemene strategie

De wereldwijde coronacrisis en de daaruit voortvloeiende lockdowns, waarbij musea gedwongen moesten sluiten voor publiek, heeft de geprognosticeerde groei in zowel 2020 als 2021 deels geblokkeerd. Desondanks bleek uit de groeicijfers van de maanden (en jaren) waarin volledige openstelling van toepassing was, een forse toename in het aantal bezoeken. Deze verwachting wordt in de nieuwe beleidsperiode doorgetrokken en opgeschaald. Naast de groei in bezoekersaantallen wordt een krachtiger profiel nagestreefd op basis van een meer dominante positionering. De verdere uitvoering van de herinrichting speelt hierbij een grote rol.

Bezoekersaantallen

Voor de beleidsperiode 2022 t/m 2025 is de ambitie geformuleerd om de in 2021 en 2022 geplande, maar door corona niet bereikte, groei naar 15.000 bezoeken op te schalen tot uiteindelijk 25.000 bezoeken per jaar in 2025. De groei wordt gerealiseerd door de toename van marketing-inspanningen, meer zichtbaarheid in lokale media via een proactief persbeleid, en de verdere groei van naamsbekendheid bij lokale en regionale doelgroepen en een bredere kring van dagjes-toeristen en museumliefhebbers buiten de eigen regio. Daarnaast komt de groei voor een belangrijk deel ook voort uit een proactief beleid op groepsbezoeken van zowel het primair als voortgezet onderwijs. Iedere leerling uit Purmerend en Beemster moet tenminste een keer in het Purmerends Museum zijn geweest op basis van een educatief programma om de geschiedenis van de eigen stad te leren kennen. Naast een educatiebeleid, dat in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen en de gemeente vorm moet krijgen, streeft het museum naar een structurele programmering die de groeiwens helpt vervullen met ten minste:

- 1x per maand een publieksevenement (concert, open dag of themaweekend)
- 1x per maand educatie-/verdiepingsprogramma
- 1x per maand een inhoudelijke bijeenkomst (lezing, opening, overige randprogrammering)

Positionering

Het Purmerends Museum streeft ernaar zich als stadsmuseum te profileren en binnen de regio (gemeente Purmerend inclusief Beemster, regio Waterland en omstreken) regionaal marktleider te zijn qua bezoeken en naamsbekendheid. Door een proactieve rol te nemen in samenwerking met kleinere musea binnen de regio kunnen schaalvoordelen en gecentraliseerde processen (zoals een gezamenlijk depot) meer financiële armslag opleveren om te bouwen aan het gewenste profiel. De herinrichting van de zolderverdieping die in 2022 wordt gerealiseerd, zal hier uiteraard ook in sterke mate aan bijdragen. Het museum moet qua uitstraling en profiel aan het eind van de nieuwe beleidsperiode gelijkwaardig zijn aan - of kunnen concurreren met het Zaans Museum, het West-Fries Museum en Stedelijk Museum Alkmaar.

Publieke waarde van de vrijwilligersorganisatie

Het museum en de VVV | Museumwinkel biedt ruimte aan vele tientallen vrijwilligers die hierin doorgaans met veel enthousiasme een sociale en maatschappelijke rol vervullen. Het is daarnaast een plek waar inwoners van de stad elkaar ontmoeten en verbonden worden met de geschiedenis en het hedendaagse verhaal van hun gezamenlijke stad. Naarmate het museum verder groeit, zal ook de publieke waarde verder toenemen.

Het bestaan als een vrijwilligersorganisatie betekent dat naast de belangrijke rol die de vrijwilligers spelen bij de realisatie van de statutaire doelen van de stichting, het Purmerends Museum de vrijwilliger de mogelijkheid biedt te participeren in de maatschappelijke context van een organisatie met status. De vrijwilligers maken deel uit van het team dat het museum en VVV | Museumwinkel runt. Het Purmerends Museum

stimuleert en faciliteert uitdrukkelijk het doen van vrijwilligerswerk om daarmee een zinvolle invulling te geven aan iemands vrije tijd en bestaan. Daarmee werkt het twee kanten op, het is niet alleen van waarde voor het museum maar ook van waarde voor de mensen die vrijwilliger zijn.

Herinrichting vaste presentatie

De herinrichting van het museum is al in de vorige beleidsperiode ingezet en is onderverdeeld in drie fasen:

Fase 1

De Aardewerkzaal en het entreegebied zijn al eerder samen met firma Kloosterboer-Decor aangepakt en vernieuwd. In 2020 is ook de ontvangstruimte op de 1e etage vernieuwd en omgevormd tot het Kunstkabinet; een ruimte die door de nieuwe inrichting geschikt is voor kleinschalige tentoonstellingen.

Fase 2

In 2021 is begonnen met de herinrichting van de gehele 2e etage. Hier komt een nieuwe, vaste presentatie over de geschiedenis van de stad Purmerend van de vroege middeleeuwen tot en met nu, inclusief de geschiedenis van de droogmakerij de Beemster. Ook is hier uitgebreide aandacht voor Purmerend als marktstad en is er een open depot of verhalenkamer. De belangrijkste doelgroep voor deze etage zijn scholieren die misschien voor het eerst op een toegankelijke manier zullen kennismaken met de geschiedenis van hun stad en gemeente. De realisatie heeft wegens externe oorzaken meerdere vertragingen opgelopen en is in 2022 gereed en open voor publiek.

Fase 3

De laatste vaste opstelling die in de komende beleidsperiode moet worden vernieuwd is die van de architecten en vormgevers op de 1e etage; fase 3 van het project. In deze zaal staat het leven en werk centraal van Jac. Jongert, J.J.P. Oud, Mart Stam en Jan Stuyt, de vier 'zonen' van Purmerend die uiteindelijk ook buiten de stad grote faam wisten te verwerven.

Naast deze ingrepen in de vaste expositieruimtes, krijgt ook de tijdelijke expositieruimte op de begane grond een update. Het kantoor dat zich daar bevindt wordt weggehaald (er komt in 2022 een nieuw kantoortje op de 2e etage) en deze ruimte wordt betrokken bij de rest van de tentoonstellingsruimte. Hierdoor ontstaat meer oppervlakte en een logischer indeling voor toekomstige tijdelijke tentoonstellingen. Dit is

belangrijk aangezien vooral tijdelijke tentoonstellingen het herhaalbezoek stimuleren.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- realiseert het Purmerends Museum uiteindelijk 25.000 bezoeken per jaar;
- wordt fase 2 van de herinrichting voltooid;
- wordt fase 3 van de herinrichting gestart en bij voorkeur voltooid;
- wordt de oprichting van een vrijwilligersraad geagendeerd.

4 Artistieke lijn museum

Het Purmerends Museum bestaat in 2022 tachtig jaar en heeft een unieke positie in de stad en de omliggende regio. Er zijn geen musea van vergelijkbare omvang in de directe omgeving. Om de ambities van meer bezoekers en inkomsten te kunnen realiseren is het van belang om de artistieke koers van het museum onder de loep te nemen en keuzes voor de toekomst te maken.

Concurrentieanalyse

Het museum kan niet direct concurreren met het grote culturele/museale aanbod in Amsterdam. Wel kan het met bijzondere tentoonstellingen en meer marketing voor dagtoeristen uit de Metropool Regio Amsterdam (MRA) een aantrekkelijke optie zijn om te bezoeken. Musea in de regio waar het Purmerends Museum zich aan wil spiegelen en/of graag mee wil samenwerken zijn het Zaans Museum in Zaandam, het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, het West-Fries Museum in Hoorn, het Stedelijk Museum Alkmaar en Museum Kranenburg in Bergen. Het budget van het Purmerends Museum is vele malen lager dan de hiervoor genoemde musea, waardoor aanvullende fondsen nodig zijn. Gerichte marketing draagt bij om een toename van het aantal bezoekers te realiseren.

Huidige situatie

Het museum kent nu grofweg drie deelcollecties waarop het artistieke beleid is gestoeld:

Stads- en streekgeschiedenis

De collectie omvat een breed spectrum aan schilderijen, prenten, foto's, historische objecten, maquettes en andere onderdelen die het verhaal van het vroegste begin van de stad tot en met de 21e eeuw vertellen. De verzameling en de vaste opstelling lopen chronologisch tot het midden van de eeuw met als uitzondering de geschiedenis van de veemarkt die tot het einde van de jaren negentig duurde. De geschiedenis van de grote groei van de stad vanaf de jaren zestig en zeventig werd tot heden nog nauwelijks verteld of

verzameld. Deze collectie kan zowel als *cultuurhistorisch*, maar ook als *kunsthistorisch* worden gezien. De grote herinrichting op de 2e etage gaat voor dit onderdeel van grote waarde zijn.

Oud, Stam, Jongert en Stuyt

Een bijzondere en apart te benoemen 'sub-collectie' van de stadsgeschiedenis betreft werk van de 'lokale helden' J.J.P. Oud, Mart Stam, Jac. Jongert en Jan Stuyt. Het aanwezige werk is nog redelijk beperkt en de focus ligt bij de eerste twee vooral op de vroege jaren van de betreffende personen. Van Jongert is relatief veel werk aanwezig. Het gebouw van het museum zelf is een belangrijk werk van architect Stuyt. Hun ontwerpen zijn aansprekend en breed bekend bij het publiek. Deze 'sub-collectie' kan als deels *cultuurhistorisch*, deels *kunsthistorisch* en deels *architectuurhistorisch* worden gezien.

Collectie Purmerends plateel

Een belangrijke en op zichzelf staande collectie is die van het Purmerends Jugendstil plateel. Het symboliseert een korte maar zeer invloedrijke periode in de lokale geschiedenis, waarin vier aardewerkfabrieken beschilderd Jugendstil aardewerk van uitzonderlijke kwaliteit produceerden. Het Purmerends Museum bezit de grootste collectie van dit lokale plateel, dat zich verder in museale en particuliere collecties over de hele wereld bevindt. Deze collectie kan als *kunsthistorisch* worden gezien.

Toekomst

Het Purmerends Museum bevindt zich sinds 2018 in een transitiefase. De Aardewerkzaal en het entreegebied zijn in fase 1 geheel vernieuwd. In 2022 wordt fase 2 van de herinrichting voortgezet op de tweede etage (waar de stads- en streekgeschiedenis wordt getoond en speciale aandacht voor educatie is). Daarna is de architecten- en vormgeverszaal aan de beurt, fase 3. De artistieke lijn voor de komende jaren moet zowel onderscheidend als herkenbaar zijn. Het museum hoeft geen tentoonstellingen te presenteren die elders in de regio beter worden gemaakt of met veel meer middelen. In tentoon-

stellingen, presentaties en evenementen dient zoveel mogelijk een link gelegd te worden met de stad Purmerend of de directe omgeving van de stad. Of er wordt een relatie gelegd met de huidige collectie, bijvoorbeeld door deze naar het heden door te trekken. Op deze wijze onderscheidt het museum zich van concurrenten en bouwt een eigen, herkenbaar profiel op. Wel is (meer) samenwerking gewenst met verschillende partijen in de regio zoals musea, maar ook overheden of maatschappelijke organisaties.

Invulling artistieke lijn

De artistieke lijn onderscheidt het cultuur-historisch perspectief en het kunsthistorisch perspectief:

Cultuurhistorisch

De geschiedenis van Purmerend en de regio wordt verteld en getoond in zowel de vaste opstelling als in tijdelijke tentoonstellingen, daarbij zoveel mogelijk gerelateerd aan actualiteiten en in het kader van herkenbaarheid met meer recente geschiedenis. Waar mogelijk wordt aan historische tentoonstellingen ook een hedendaagse component toegevoegd, zodat de doelgroep ook een verwantschap met het onderwerp kan voelen. Voorbeelden van exposities die bij ingang van dit plan recent plaatsvonden zijn *De vergeten oorlog. Indische verhalen* (2020), gemaakt in het kader van 75 jaar vrijheid; *Ode aan het Noord-Hollandse landschap* (2021), gemaakt door inwoners uit de stad en regio; *De Beemster en de Purmer* (2022), een tentoonstelling naar aanleiding van de fusie tussen Purmerend en Beemster en 400 jaar Purmer, een samenwerking met Waterlands Archief, de Beemster musea, Bibliotheek Waterland, museum in Monnickendam en verenigingen in Edam, Beemster en Purmer. In de komende jaren wil het museum ook nadrukkelijk tentoonstellingen maken waarin de naoorlogse geschiedenis van Purmerend naar voren komt.

Doelgroepen zijn inwoners van gemeente Purmerend en de regio. Maar ook dagtoeristen die in de regio gaan wandelen en fietsen en op een toegankelijke manier iets meer van de geschiedenis van de stad en/of de streek willen leren.

Kunsthistorisch

De collectie van het Purmerends Museum bevat vele prachtige objecten van kunsthistorische en design-historische waarde. In verschillende tentoonstellingen worden onderdelen van de collectie op een nieuwe manier getoond of wordt de artistieke lijn doorgetrokken naar de rest van de 20e eeuw en het heden. Twee belangrijke

thema's hierbij zijn: (hand)beschilderd aardewerk uit de twintigste en eenentwintigste eeuw en kunst, design en architectuur uit de twintigste en eenentwintigste eeuw.

Voorbeelden van exposities die bij ingang van dit plan recent plaatsvonden zijn *Draken, spinnen en andere monsters* (2020) met werk uit eigen collectie, *Keramiek uit de Rijkscollectie. Vier decennia BKR - 1949-1987* (2021) en *Inge Bečka. Spot On* met werk van deze hedendaagse keramiekkunstenaar uit Westbeemster (2021/2022).

Daarnaast toonde het museum het werk van tekenaar Maarten Oortwijn (2020), is in 2022 een expositie te zien van fotograaf Milan Gies en staat een tentoonstelling gepland over de Van Nelle ontwerpen van Jac. Jongert. Met name het vernieuwen van de vaste opstelling over de vier architecten en vormgevers zal het museum een belangrijke impuls geven en aanleiding zijn voor meer tijdelijke tentoonstellingen die een verbinding met deze presentatie en collectie leggen. Doelgroepen zijn kunstliefhebbers uit zowel Purmerend, MRA, Noord-Holland en de rest van Nederland. Ook is er potentie om internationale bezoekers te bereiken die via bijvoorbeeld Amsterdam & Partners of Bureau Toerisme Laag Holland op zoek gaan naar bestemmingen buiten Amsterdam.

Ontsluiting portrettengalerij Trouwzaal

In 2021 en begin 2022 is door een externe kunsthistoricus onderzoek gedaan naar de Oranje-portretten in de Trouwzaal. Er vond zowel kunsthistorisch onderzoek als conditioneel onderzoek plaats, met dank aan een bijdrage van de gemeente. Ook heeft een expert van het Rijksmuseum en een belangrijke restaurator de werken bekeken. In deze nieuwe beleidsperiode wil het museum de resultaten van dit onderzoek via moderne digitale middelen ontsluiten en zodoende de Trouwzaal een museale laag geven, waarin het publiek alles leert over de herkomst van de werken en de geportretteerden.

Collectiebeleid

Op het gebied van verzamelen worden de voorgaand omschreven lijnen doorgetrokken. De huidige collectie is breed en omvat ongeveer 11.000 werken, van schilderijen en keramiek tot prenten en foto's. Werk in de collectie gaat terug tot de middeleeuwen, maar er is nog veel te winnen op het gebied van kunst en objecten uit de naoorlogse periode. Deze periode zal daarom de aandacht hebben, net als het werk van hedendaagse kunstenaars uit de regio en het verzamelen van verhalen uit de hedendaagse en recente geschiedenis. Daarnaast wil het

museum meer werk gaan collectioneren van en over de architecten en vormgevers Oud, Stam, Jongert en Stuyt. Een van de lijnen waarlangs verder verzameld zal worden is Purmerend als centrum van de regio en het museum neemt nadrukkelijk de Beemster mee in het verzamelbeleid. Het museum komt het komende jaar met een apart acquisitie- en afstotingsplan waarin meer in detail wordt ingegaan op dit beleid.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- spiegelt het Purmerends Museum zich aan het Zaanse Museum in Zaandam, het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, het West-Fries Museum in Hoorn, het Stedelijk Museum Alkmaar en Museum Kranenburgh in Bergen;
- is de collectie van het Purmerends Museum uitgebreid met werk van hedendaagse kunstenaars uit de regio;
- is de portrettengalerij in de Trouwzaal museaal ontsloten.

5 VVV | Museumwinkel

In augustus 2018 is een geheel nieuwe VVV en Museumwinkel ineen geopend. Hiervoor is een voormalig winkelpand aan de Peperstraat 35 gehuurd van een particuliere verhuurder. In deze VVV | Museumwinkel zijn uitsluitend vrijwilligers werkzaam en wordt er gewerkt met een coördinator op basis van een vaste vrijwilligersvergoeding. De VVV | Museumwinkel combineert haar functie als VVV Purmerend, zoals toeristisch informatievoorziening, met meer commerciële taken die voortvloeien uit de museumwinkelfunctie.

VVV Purmerend

Bureau Toerisme Laag Holland is namens de gemeente verantwoordelijk voor de algemene stads- en regiopromotie. VVV Purmerend ontvangt van Bureau Toerisme Laag Holland materialen zoals folders, routes, boekjes en magazines, waarmee de vrijwilligers in de VVV Purmerend bezoekers op weg kunnen helpen en nader kunnen informeren.

VVV Purmerend werkt ook nauw samen met VISIT Beemster. De komende jaren wordt deze samenwerking geïntensiveerd en wordt onderzocht hoe beiden elkaar meer kunnen versterken om zowel de stad Purmerend als Werelderfgoed de Beemster beter onder de aandacht te brengen en bezoekers verder te helpen en door te verwijzen. Waar mogelijk wordt de toeristische informatie uitgebreid.

Museumwinkel

In de afgelopen beleidsperiode is de winkel-inrichting en het aanbod flink vernieuwd. Er zijn meer lokale en streekproducten bij gekomen en er zijn meerdere producten in eigen beheer ontwikkeld en geproduceerd, zoals een plattegrond met straatnamen van de nieuwe gemeente, kalenders en diverse andere unieke zaken.

Het is de bedoeling door te blijven gaan met het aanbieden van een regionaal onderscheidend

assortiment en een plek te zijn waar zowel lokale bewoners als dagtoeristen langskomen voor een boek, een cadeau of een kaart.

Dankzij de doorgang tussen het museum en de winkel die in 2020 is gerealiseerd, kunnen museumbezoekers het pand binnendoor via de winkel verlaten. Inmiddels is al gebleken dat deze doorgang vele museumbezoekers heeft aangezet om na het bezoek nog wat te winkelen. Als het museum in de toekomst meer museumbezoekers ontvangt, dan leidt dat ook tot een toename van het aantal mensen dat de VVV | Museumwinkel aandoet, waardoor de eigen inkomsten eveneens toenemen. Het streven is om de bezoekersaantallen van de VVV | Museumwinkel te verdubbelen ten opzichte van de vorige beleidsopening (sinds de opening) en daarmee zo'n 8000 bezoeken per jaar te realiseren.

Hierbij wordt ook gekeken naar verruiming van de openingstijden op zaterdagen.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- wordt de samenwerking met Visit Beemster, Bureau Toerisme Laag Holland verder geïntensiveerd;
- wordt de toeristische informatie uitgebreid;
- nemen de bezoekersaantallen van VVV | Museumwinkel met 100% toe (8000 bezoeken);
- wordt gestreefd naar verruiming van openingstijden op zaterdag.

6 Doelgroepen

Het Purmerends Museum wil een zo breed en divers mogelijk publiek bereiken en aan zich binden. Met de vaste presentaties biedt het museum zowel dagjesmensen als de eigen inwoners in de stad en regio een plek om te bezoeken. Via de steeds wisselende tijdelijke tentoonstellingen kunnen nieuwe publieksgroepen aangetrokken worden, maar wordt ook herhaalbezoek gestimuleerd. Het museum onderscheidt hierbij primaire en secundaire doelgroepen.

Primaire doelgroepen

- Inwoners gemeente Purmerend en regio
- Scholieren Primair Onderwijs gemeente Purmerend
- Scholieren Voortgezet Onderwijs gemeente Purmerend

De inwoners van Purmerend en regio worden vooral bereikt via free publicity in lokale en regionale media. Voor scholenbezoeken wordt aansluiting gezocht met lokale organisaties en scholen en de gemeente Purmerend voor subsidie van cultuureducatie voor zowel PO als VO.

Secundaire doelgroepen

- Museumkaarthouders, binnen en buiten de regio
- Dagtoeristen uit Regio Laag Holland en Metropoolregio Amsterdam
- Keramiek liefhebbers

De museumkaarthouders worden bereikt via de communicatiemiddelen van de museumvereniging. Om de dagtoeristen/te bereiken wordt aansluiting gezocht met toeristische partnerorganisaties. Ook wordt gekeken naar samenwerking met partners in de regio, bijvoorbeeld voor het afsluiten van arrangementen. Keramiek liefhebbers worden bereikt via bestaande of nieuwe publicaties over de collectie of in meer algemene zin over Purmerends jugendstil keramiek.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- wordt op basis van subsidie voor cultuureducatie een bezoekprogramma opgezet voor scholen;
- worden samenwerkingsmogelijkheden binnen de regio onderzocht, ook met oog op aanbieden van arrangementen.

7 Communicatie en PR

De overkoepelende doelstelling van de communicatie- en pr-inspanningen is het genereren van naamsbekendheid en een meer dominant profiel van het Purmerends Museum. De naamsbekendheid binnen Purmerend en omgeving moet zodoende fors toenemen. Het museum ambieert een leidende rol binnen de lokale en regionale cultuursector. Het museum wil daarnaast ook het eigen profiel binnen de museale sector versterken en daarmee samenwerkingskansen vergroten. Aan het eind van deze beleidsperiode wil het Purmerends Museum ook bij het landelijke museumpubliek een meer gevestigde naam te zijn. Er is vanaf 2019 flink wat werk verzet ten aanzien van het genereren van gratis pers aandacht, en het persbestand is geactualiseerd en uitgebreid. Op basis van deze vruchtbare grond kan vanaf 2022 naast betaalde promotie (advertenties) verder gewerkt worden aan het uitbreiden van onbetaalde promotie in de vorm van pers aandacht en social media shares) en zichtbaarheid via de eigen communicatiekanalen zoals website, social media posts en nieuwsbrief.

Betaalde promotie

Betaalde promotie richt zich op de inzet op Google AdWords, regionale en landelijke reclamespots, social media promotie, flyers en poster-campagnes. Dit wordt vooral ingezet voor tijdelijke tentoonstellingen en specifieke evenementen.

Onbetaalde promotie

De relatie met de pers wordt verder geïntensiveerd. In de periode 2020 en 2021 zijn al veel persberichten uitgezet, die zonder uitzondering goed zijn opgevolgd door lokale en regionale media en soms ook door vakpers of landelijke media. In

deze stroom van aandacht ontstonden echter forse onderbrekingen als gevolg van diverse sluitingen tijdens lockdown-periodes. In de aankomende beleidsperiode wordt het aantal persberichten verhoogd, vanuit de voorlopige aanname dat er geen of minder (langdurige) lockdowns plaats zullen vinden. Dit zal hopelijk leiden tot een evenredige toename in pers aandacht. De oplevering van de ingezette herinrichting in 2022 zal hier verder aan bijdragen en aanvullende pers aandacht opleveren.

De eigen communicatiekanalen worden ook meer benut. In 2021 is een nieuwe website opgeleverd. Dit eigen kanaal blijft in de aankomende periode een sleutelrol spelen en (potentiële) bezoekers van actuele informatie voorzien. Het verkeer naar dit kanaal wordt geoptimaliseerd door gebruik te maken van verwijzingen via de eigen social media-kanalen. Het aantal posts op Facebook, Instagram en LinkedIn is al flink toegenomen, en er wordt daarnaast ook ingezet op forse groei van het aantal volgers. De digitale nieuwsbrief wordt op structurele wijze hervat. Op basis van zo'n tien mailings per jaar aan nieuwsbriefabonnees wordt aandacht besteed aan tentoonstellingen, evenementen, collectieaanwinsten en producten van de VVV | Museumwinkel en ook hier wordt gelinkt naar de website en social media kanalen. Het werven van abonnees voor de nieuwsbrief wordt gepromoot via tickets van het online reserveringssysteem (bevestigings- en/of bedankmails na afloop) en proactief bij entree en uitgang via de museumwinkel door de vrijwilligers. Concreet leiden deze acties in de aankomende beleidsperiode tot een forse toename (200%) van websitebezoekers, social media-volgers en nieuwsbriefabonnees.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- wordt een groei van het aantal social media volgers gerealiseerd van 200%;
- wordt de nieuws mailing gereactiveerd op basis van tien mailings per jaar;
- groeit het aantal nieuwsbriefabonnees met 200%.

8 Partners en samenwerking

De samenwerking van het Purmerends Museum met strategische partners en andere partijen, wordt uitgebreid en doelbewust opgeschaald.

Binnen deze samenwerkingsverbanden worden drie pijlers onderscheiden:

- **Culturele samenwerking**
- **Museale samenwerking**
- **Toeristische samenwerking**

Culturele samenwerking

Het Purmerends Museum werkt in de stad regelmatig samen met de andere culturele instellingen. Ook met de Beemster zijn inmiddels nauwe culturele samenwerkingsverbanden aangegaan. De culturele instellingen ontmoeten elkaar op regelmatige basis in het Cultureel Overleg. Meestal zijn hier alle directeuren aanwezig, aangevuld met de gemeentelijk cultuurambtenaar en soms ook de wethouder van cultuur. Het Cultureel Overleg is gebaat bij een actieve deelname en inzet van de verschillende partijen en het museum zal zich hiervoor blijven inzetten.

Daarnaast is het Purmerends Museum nauwere banden aangegaan met de collega-musea in de regio, zoals de musea in Zaanstad, Monnickendam, Edam, Volendam, Beemster, Enkhuizen, Alkmaar, Bergen en Hoorn. Op verschillende manieren is er overleg en afstemming en nu en dan is er ook al sprake van nauwere banden. In de komende jaren wordt gekeken of de gemeenschappelijke musea meer met elkaar kunnen samenwerken.

Het Purmerends Museum nam hier al eerder initiatieven toe en zal dit ook blijven doen. Naast specifiek culturele samenwerking is het doel om ook zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij andere evenementen in de stad.

Museale samenwerking

Het Purmerends Museum ambieert een samenwerkingsverband tussen de musea binnen de gemeente Purmerend. Dit betreft naast het eigen museum het Agrarisch Museum Westerhem en het Museum Betje Wolff, beide onder bestuur van

het Historisch Genootschap Beemster. Het doel van de samenwerking is bieden van professionele structuur en diensten als administratie (financiën/archief), gebouwenbeheer/werkplaats, personele ondersteuning, ondersteuning vrijwilligersbeleid, gezamenlijk depot, werven fondsen en sponsors/vrienden, onderhoud collecties, ondersteunen beleidsvraagstukken, uitvoering (onder andere educatie), pr/communicatie, marketing, contacten met gedeelde stakeholders en winkelbeheer.

Toeristische samenwerking

Het Purmerends Museum streeft naar een samenwerkingsverband van de VVV en andere promotieorganisaties in de gemeente Purmerend, zoals VVV Purmerend, bezoekerscentrum Beemster, VISIT Beemster en Het Gilde Purmerend. Het verband krijgt idealiter vorm in een professionele organisatie voor Purmerend-Beemster met als taakgebieden:

- Service aan inwoners en toeristen
- Commercie/merchandise: verkoop streekproducten en cadeaubonnen
- Contacten richting externe partners en stakeholders
- Contacten met gemeente en bedrijfsleven
- Planning evenementen

Vanuit het museum en de VVV Purmerend is de organisatie vertegenwoordigd in verschillende projectgroepen die zijn opgericht in het kader van de Economische Visie 2040 van de gemeente Purmerend. De directeur is ook een van de koplopers (ambassadeurs) in dit traject. In het algemene visiedocument zijn, in nauwe samenwerking met VISIT Beemster, door de organisatie onderdelen ingebracht over het belang van cultuur, toerisme en recreatie voor de economie van de stad. Daarnaast speelt de organisatie een belangrijke rol in drie beleidsvisies van de gemeente:

1. het nadenken over de kracht van het centrum van Purmerend en de kansen die er liggen om het aantrekkelijker te maken voor inwoners en

- bezoekers (Werkgroep Centrumimpuls)
2. Hoe gaat de gemeente om met de Beemster als Werelderfgoed en wat is de kracht van dit erfgoed in combinatie met de kracht van de stad Purmerend voor met name toeristen? (Werkgroep Werelderfgoed)
 3. Hoe kan de gemeente van het nieuwe Waterlandkwartier een tweede centrum maken en een verbinding tussen beide gebieden creëren? (Werkgroep Waterlandkwartier)

De inzet van het Purmerends Museum in al deze overleggen is om het profiel van de gemeente (stad en werelderfgoed) te verbeteren en zodoende uiteindelijk meer toeristen naar de stad, het museum en de VVV | Museumwinkel te krijgen. De samenwerking hierin met VISIT Beemster is cruciaal. Daarnaast is er ook nadrukkelijke samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland hierin, aangezien zij over budgetten beschikken om de ambities zichtbaar te maken voor de potentiële bezoekers.

Het Purmerends Museum heeft in een vroeg stadium contact gehad met de gemeente over het nieuw te ontwikkelen Waterlandkwartier. Er is brede steun om op een prominente plek in het gebied (vlakbij het nieuwe NS station) een locatie te reserveren voor bezoekersinformatie. Dit zou een mooie samenwerking betekenen voor onze VVV en VISIT Beemster, van waaruit bezoekers verder worden doorverwezen naar de Beemster of het Centrum. Daarnaast wil het Purmerends Museum op de plek ook een collectiecentrum creëren waar op een verantwoorde manier de collecties van het museum en de musea in de Beemster, al dan niet samen met die van andere musea in de regio, ondergebracht kunnen worden.

9 Diversiteit, inclusie en meerstemmigheid

De aandacht voor diversiteit, inclusie en meerstemmigheid is een actuele maatschappelijk ontwikkeling. In nieuwsmidia is veel aandacht besteedt aan het gebrek aan culturele diversiteit bij museummedewerkers, specifiek op invloedrijke functies als conservatoren, management en bestuur. Ook het gebrek aan meerstemmigheid – al dan niet als gevolg hiervan – bij vaste tentoonstellingen en tijdelijke exposities is punt van aandacht. Op politiek terrein is daarnaast het dekoloniseren van collecties een groot thema, waarbij duidelijke richtlijnen voor musea zijn opgesteld. Voor het Purmerends Museum wordt diversiteit, inclusie en meerstemmigheid in de aankomende beleidsperiode een van de speerpunten.

Diversiteit

Het Purmerends Museum spant zich in om een diverse en inclusieve organisatie te zijn en streeft ernaar dat bestuur, medewerkers en vrijwilligers een representatieve afspiegeling vormen van de samenleving. De inspanning vertaalt zich naar het uitzetten van (vrijwilligers)vacatures binnen zo divers mogelijke netwerken en ook in beeldgebruik (zichtbare) diversiteit toe te passen.

Inclusie

Inclusie heeft betrekking op een diversiteit aan bezoekersgroepen die zich welkom voelen in het museum en optimale toegankelijkheid ervaren. De aandachts- actiepunten hierbij zijn:

- Duidelijke informatie op de website over toegankelijkheid voor bezoekers met een handicap, op basis van richtlijnen en tips van Stichting Toegankelijk.
- Het faciliteren van speciale openstellingen of rondleidingen voor doven en slechtzienden.

- Het faciliteren van speciale openstellingen of rondleidingen voor publieksgroepen uit specifieke (woon)zorgcentra en dagbestedingscentra (zoals Prinsenstichting).
- Het faciliteren van toegang voor bezoekers met bijstandsuitkering of overige minima.
- Toegankelijkheid onderzoeken voor bezoekers met visuele of auditieve beperking.
- Het museum laagdrempelig houden voor ouderen, eventueel via arrangementen in samenwerking met zorginstellingen voor ouderen.

Meerstemmigheid

Het vertellen van verhalen gebeurt waar mogelijk en relevant vanuit een meerstemmige context en op basis van inclusieve geschiedvertelling. Negatieve aspecten van geschiedenis, zoals koloniaal verleden en slavernij, krijgen aandacht. Waar van toepassing wordt het eurocentrisch perspectief verruimd met een bredere benadering. Inzichten en ideeën van initiatieven zoals *queering the museum* worden waar mogelijk toegepast. Bij verhalen wordt gestreefd naar een diversiteit van vertellers en perspectieven zodat er een bredere diversiteit aan groepen bereikt wordt die zich gerepresenteerd weten.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- neemt de diverse samenstelling van bestuur, medewerkers en vrijwilligers toe;
- worden speciale openstellingen en toegangsmogelijkheden geregeld voor specifieke publieksgroepen;
- krijgen ook negatieve aspecten van de lokale geschiedenis een plek in de vaste opstelling.

10 Bestuur en organisatie

Het streven naar een verder geprofessionaliseerde organisatie, met meer continuïteit in de vorm van betaalde staf en een bestuur op afstand is door de aanstelling van een directeur in de voorgaande beleidsperiode al ten dele gerealiseerd. Om de nieuwe ambities, op het gebied van samenwerking in regionaal verband met toeristische en culturele organisaties en de groeiambitie van het Purmerends Museum uit te voeren, is een verdere uitbreiding van de betaalde staf nodig zodat het bestuur daadwerkelijk meer op afstand kan opereren en uiteindelijk omgevormd wordt tot Raad van Toezicht.

Betaalde formatie

Voor de betaalde staf is een uitbreiding gewenst van 1 FTE voor de functie van floormanagement (2 x parttime, totaal voor 6 dagen) om op operationeel niveau leiding te geven aan vrijwilligers en de dagelijkse bedrijfsvoering van museum inclusief evenementen aan te sturen. Dit is nodig zodat de directeur de focus kan verleggen naar fondsenwerving, strategische partnerschappen, regionale samenwerkingen, tentoonstellingsbeleid, programmering en overige beleidsmatige zaken. De betaalde staf bestond in 2021 nog uit directeur, conservator en algemeen medewerker, totaal 2,17 FTE.

Een tweede wens van de organisatie is om het toeristisch beleid en de aansturing van de VVV en de museumwinkel te combineren met de taken van het bezoekerscentrum Beemster en VISIT Beemster, zodat de toeristische strategie en uitvoering en de verkoop van lokale en regionale producten in een hand komt. Daarvoor zou een (parttime) formatieplaats moeten worden gecreëerd die beide locaties in de nieuwe gemeente onder beheer neemt.

Tenslotte moet de organisatie rekening houden met de aankomende pensionering van de huidige conservator en de toegenomen werkdruk vanwe-

ge de vernieuwing van de vaste opstellingen, heroriëntatie op de collectie en het toegenomen aantal tentoonstellingen. De wens is aanwezig om in de komende periode een (junior) conservator aan te stellen die taken kan overnemen en de collectie goed leert kennen. Wellicht kan deze persoon later de functie van de huidige conservator overnemen.

Als wijzigingen in de organisatie of samenwerking of wellicht zelfs fusie met andere culturele partijen leidt tot een sterke, meer kostenefficiënte organisatie, of als stijgende bezoekerscijfers of aanvullende subsidiering financiële ruimte bieden, kan stafuitbreiding worden overwogen. Zodra er een sterkere organisatie staat is het voor het bestuur ook mogelijk over te gaan naar een Raad van Toezicht-model.

Vrijwilligersorganisatie

Het Purmerends Museum en de VVV | Museumwinkel draaien voor een belangrijk deel op de inzet van vrijwilligers; zowel zichtbaar voor het publiek als baliemedewerker of medewerker in de winkel en VVV, als achter de schermen. Het vormt enerzijds de kracht van de organisatie maar is anderzijds ook een kwetsbare situatie. Om de groeiende bezoekersstroom in goede banen te leiden is een uitbreiding van het aantal vrijwilligers nodig: van ca. 55 vrijwilligers voor museum en VVV | Museumwinkel in 2021 tot 80 in de aankomende periode. Hierdoor kunnen de openingstijden worden verruimd, als een stijging in bezoekersaantallen dit legitimeert. Het museum zal hiervoor een wervingstraject opzetten.

In 2019 is het vrijwilligersbeleidsplan vastgesteld. Het vrijwilligersplan onderstreept het belang van de vrijwilligers voor het Purmerends Museum en het Purmerends Museum voor de vrijwilligers en regelt een veelheid van zaken rondom het werken met vrijwilligers, zoals werving, introductie, waardering, ondersteuning maar ook deskundigheidsbevordering. Iedere vrijwilliger zal ook de komende jaren in de gelegenheid worden gesteld diens deskundigheid en/of vaardigheden te vergroten. In dit beleid is ook opgenomen dat een vrijwilligersraad wordt geformeerd zodat

vrijwilligers ook een stem krijgen in de koers van de organisatie. Ondanks enkele pogingen is dit nog niet van de grond gekomen. Dit wordt binnen het tijdspad van dit beleidsplan opnieuw geëvalueerd. In navolging daarvan kunnen de vrijwilligers ook een voordracht doen voor een bestuurslid. Bij een nieuwe bestuursvacature wordt deze mogelijkheid opnieuw geboden.

De organisatie heeft door de pandemie bijna anderhalf jaar geen echte vrijwilligersbijeenkomsten of -uitjes kunnen organiseren. In de komende periode stelt de organisatie de vrijwilligers weer centraal. Er worden meer activiteiten voor ze georganiseerd, en er komen meer trainingen, cursussen en rondleidingen beschikbaar. In 2022 is begonnen met een nieuw digitaal roostersysteem dat beter functioneert, helderder is en meer mensen kans geeft om diensten van hun voorkeur in het museum en/of de winkel te draaien.

Bestuur

Het bestuur herzielt per 2022 de verdeling tussen Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB). Te veel taken liggen nog bij individuele DB-leden wat onwenselijk is. De DB-leden zullen met ingang van deze nieuwe beleidsperiode successievelijk terugtreden. Er is een andere bestuurlijke inrichting nodig. Het AB schroeft de vergaderfrequentie op tot een keer per maand, gelijkgeschakeld aan het DB, met een meer evenredige verdeling van actiepunten, waarbij wel rekening wordt gehouden met het afbouwen van de intensieve betrokkenheid dat het DB in de periode 2019 – 2022 heeft vervuld. In deze beleidsperiode zullen diverse bestuurswisselingen plaatsvinden. De secretaris en penningmeester van de voorgaande beleidsperiode(n) treden in 2022 af. Per 2023 treedt de voorzitter eveneens af. Zodra dit mogelijk is wordt het bestuursmodel omgevormd naar een Raad van Toezicht.

Samenvatting doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- wordt de betaalde staf uitgebreid;
- wordt de vrijwilligersorganisatie uitgebreid tot 80 vrijwilligers;
- wordt het bestuur omgevormd tot een Raad van Toezicht.

11 Langetermijnvisie

De langetermijnvisie van het Purmerends Museum focust op een tweetal wensen:

Overkoepelende stichting van regionale musea

Het bestuur acht het wenselijk Stichting Purmerends Museum in een navolgende beleidsperiode (vanaf 2026) onder te brengen in een overkoepelende stichting van regionale musea. Dit levert schaalvoordelen op zoals gecentraliseerd inkoopbeleid, gecombineerd vrijwilligersbestand en gezamenlijke promotie. Deze ambitie wordt voorbereid in de aankomende beleidsperiode maar naar verwachting niet eerder gerealiseerd dan in een navolgende beleidsperiode (2026-2029).

Kunstraad

De stichting Purmerends Museum neemt het voortouw in het streven naar een kunstraad voor de gemeente Purmerend. Alle zich met cultuur in de breedste zin van het woord, bezighoudende organisaties in Purmerend en Beemster zouden hierin moeten meewerken. De kunstraad geeft de gemeente Purmerend gevraagd en ongevraagd adviezen met betrekking tot het aanbod van culturele activiteiten en de instandhouding/uitbreiding hiervan. Het huidige cultureel-overleg kan hiertoe omgevormd worden. Eventueel zou in de volgende beleidsperiode het regionaal organiseren van de kunstraad kunnen worden opgepakt.

12 Financieel beleid

Naast het verhogen van eigen inkomsten uit kaartverkoop door de beoogde groei van bezoekers en omzetstijging VVV | Museumwinkel, is de subsidie vanuit de gemeente Purmerend een aandachtspunt. Het voormalige stadhuis aan de Kaasmarkt waar het museum in is gevestigd is eigendom van de gemeente Purmerend. Het gebouw wordt om niet ter beschikking gesteld aan het museum. De gemeente Purmerend heeft al enige jaren de wens om deze constructie te wijzigen zoals zij dat ook met bijna alle andere panden in een vergelijkbare situatie heeft gedaan. Dat betekent dat het museum het pand gaat huren en dat de gemeente dit compenseert in de subsidie. Deze constructie biedt mogelijkheden maar kent ook risico's. Mogelijkheden zitten vooral in het feit dat de financiële relatie zuiverder wordt (ook voor de gemeente) en dat het Purmerends Museum meer regie over het gebouw kan voeren (zoals de exploitatie van de trouwzaal). Risico's zitten ook juist in het financiële deel. De gemeente blijft als eigenaar verantwoordelijk voor het onderhoud van het casco en de monumentale status. Wanneer het museum zelf de nutsvoorzieningen, de schoonmaak, kleine reparaties en meer moet organiseren, zijn dat vooral taken die worden toegevoegd en waar op dit moment geen personeel voor is. Ook dit zal dus moeten worden gecompenseerd. In 2023 gaat het Purmerends Museum met de gemeente om tafel om dit plan verder uit te werken.

De hierboven genoemde risico's worden verder uitgedacht en meer beheersbaar gemaakt in een risico-inventarisatie die aan het begin van deze beleidsperiode opgesteld wordt.

PURMEREND^sMUSEUM